

Rozhlasové a televizní vysílání: ohrožení vývoje u dětí a mladistvých

I. Správní delikt podle [§ 60 odst. 3 písm. d\) zákona č. 231/2001 Sb.](#), o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (provozovatel vysílání, který zařazuje do vysílání od 6.00 do 22.00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, bude potrestán pokutou ve výši 20 000 - 10 000 000 Kč), je spáchán již provedením zakázaného jednání (odvysíláním pořadu určitého obsahu), přičemž ohrožení chráněných zájmů (zde: zájem na zdravém fyzickém, psychickém a morálním vývoji dětí a mladistvých) nemusí hrozit konkrétně a bezprostředně (srov. znak „by mohl ohrozit“).

II. Zvláštní ochrana dětí a mladistvých v oblasti působení médií je zaručena předpisy ústavního pořádku ([čl. 32 odst. 1 věta druhá Listiny základních práv a svobod](#)) a vyplývá rovněž ze závazků, které na sebe vzala Česká republika v řadě mezinárodních smluv, zejména z [čl. 12 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod](#) (č. [209/1992 Sb.](#)), [čl. 17 Úmluvy o právech dítěte](#) (č. [104/1991 Sb.](#)), [čl. 7 Evropské úmluvy o přeshraniční televizi](#) (č. [57/2004 Sb. m. s.](#)). Při střetu s právem svobody projevu ([čl. 17 Listiny základních práv a svobod](#), [čl. 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod](#)) je nutno vážit význam proti sobě stojících zájmů, a to na principu proporcionality; svým významem, obsahem a stupněm právní ochrany se jedná o kolizi zájmů na stejné úrovni.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2008, čj. [6 As 70/2007-104](#))

Prejudikatura: srov. č. 1466/2008 Sb. NSS, č. 604/2005 Sb. NSS?% rozsudek ESLP ze dne 7. 12. 1976 ve věci Handyside proti Velké Británii, stížnost č. 5493/72 (publikováno v: Berger, V. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Praha, 2003, s. 474), rozsudek ESLP ze dne 24. 5. 1988 ve věci Müller proti Švýcarsku, stížnost č. 10737/84 (publikováno tamtéž, s. 515).

Věc: Společnost s ručením omezeným FTV Prima proti Radě pro rozhlasové a televizní vysílání o uložení pokuty, o kasační stížnosti žalovaného.

Žalobkyně odvysílala v pořadu VyVolení v čase mezi 6. až 22. hodinou mj. tyto scény:

14. 3. 2006: Pavel má již týden tajný úkol, aby nadbíhal Marcy, a tak ji přesvědčil, že o ni má zájem (Pavel ve zpovědnici rozebírá, jak mu to nedělá dobře ve společnosti Marcy, detaily o nutnosti posílení alkoholem, aby se k ní trochu dostal, intimní detaily o jejím chování při plnění tohoto úkolu).

15. 3. 2006: Petr a Tony rozebírají Mariiny stavy opilosti: „Ty si dáš večer dva panáky a pro mě si totální dno - Sprostá prostě -“ Marie: „- Taková jsem prostě já. Já nevím. Já vím, že jsem hrozná, když se napiju - a myslím, co sem předvedla tady, je docela v pohodě, jako. Venku se prostě rvu, venku.“ Tony: „Modli se, aby ti to někdo nahrál (myslí záznamy z vily) a podívej se na sebe.“ Marie k pajdající Marcy: „- ne víš co? Bejt venku, tak je pošlu do prdele. Tady s nima musím nějak vycházet. Já se nebudu měnit. Sem prostě číslo, když se napiju - Já takhle kalim - a pokud někdo takhle nekalí, tak - nikomu tady neublížím, když se tady svlíkám do podprsenky -“.

Kouření je přítomno v mnoha scénách (jako pravidelná a každodenní součást života mladých lidí).

Pluto: „Maruš je prostě prase, to je chlap. Maruš je fakt hovado, prase“ (před týdnem se s ní Pluto miloval).

16. 3. 2006: Nejspíš podnapilý Pavel vtrhne do koupelny, kde je Marie a ve vaně nahá Marcy a s výkřikem „Zahal ty kozy!“ hází na Marcy ručník. Pavel honí Marii v obýváku (oba zjevně přiočili): „Pojď ke mně ty tundro!“, při tom znovu vtrhne do koupelny a zase útočí na Marcy, aby „zahalila ty kozy“.

Tento den měl být tzv. očistným dnem, jehož podstatným rysem měl být zákaz alkoholu, kouření a přechod na vegetariánskou stravu; okamžité nářky kuřáků (Tony, Martin, Karolína nařikavé prosby o cigaretu). Lúca upozornila na to, že organizátorům soutěže bylo předem známo, že většina soutěžících je na kouření závislá: „To mi dělají schválně: Já se tu připravuju na zátěžovou situaci, která nastane zejtra - a nemůžu kouřit. Já sem to tam i vypsala, že sem závislá na cigaretách.“ Je zadán úkol: vybrat „mučedníka“, který ze sebe nechá udělat vaječnou topinku - dotyčného zasybou syrovými vajíčky a zeleninou a pak to musí sníst; za splnění úkolu dostanou cigarety. Při tom vajíčka rozbíjejí o Marii a zasypávají ji zeleninou, plácnou jí vejce do vlasů, rozpoutá se vajíčková bitva. Dana: „To sem zvědavá, co jste ještě schopni dělat pro ty cigára posrané.“ Kuřáci znovu žadoní o cigarety, poštu jim přijde šest cigaret, mají si sami určit, kdo je dostane. Tony, který krátce před tím volal, že už nevydrží, zvolá: „Ať si je narvou do -“ (vypipáno), záběry na něj v ložnici, jak zuří, poté vykládá Karin, že už

chápe, jak někdo, kdo je třeba zavřený, může zuřit tak, že třeba i někoho zabije. Martin: „Byl to nejhorší den tady ve vile. Ještě jeden a budu se houpat támhle -“

Štáb ukončil „očistný den“ takto: Je čas se vrátit k normálnímu životu. Končí zákaz kouření. Máte odměnu v zásobovací místnosti: Pluto jása: „Pivko, cigárko, maso, gril - paráda“.

Moderátorka opakovaně připomíná motiv, pro který nastoupili do vily - ceny v hodnotě 15 milionů Kč: „Ta výhra by mohla někomu změnit život. Tak podle toho se rozhodujte. Jste tam každý za sebe.“ (připomenutí výhry celkem třikrát v tomto pořadu včetně vyjádření osob z místa bydliště Lucy, včetně její maminky).

Žalovaná uložila žalobkyni třemi rozhodnutími ze dne 30. 8. 2006 za tyto scény pokuty v úhrnné výši 650 000 Kč.

Žalobkyně podala proti rozhodnutím žalované žaloby u Městského soudu v Praze. Rozsudky ze dne 30. 5. 2007 městský soud rozhodnutí žalované zrušil a věci jí vrátil k dalšímu řízení. Podle městského soudu měla být skutková podstata deliktu kriticky hodnocena ve vztahu ke svobodě projevu, která jako ústavní princip musí být vždy vzata výrazně na zřetel. Žalovaná nemá žádnou zákonnou kompetenci působit jako určitý „arbitr elegantiarum“, pro nějž může být vhodným vyjádřením souhlas či nesouhlas nebo míra vkusu pořadu. Žalovaná měla hodnotit, v jakém čase byl pořad vysílán a jaká byla hlavní skupina diváků v takovém čase, nakořím výrazným byl vjem či dojem z určité prezentace. Soud poukázal na poměrně opatrně formulované závěry posudků příslušných odborníků, na jejich nejednotnost, poměrně silnou polemiku mezi odborníky.

Žalovaná (stěžovatelka) podala proti rozsudkům městského soudu kasační stížnosti. Uvedla, že závěry soudu o rozporuplnosti vyjádření odborníků nemají oporu ve spise. Závěry všech v řízení užitých posudků byly totožné. Ve všech případech byl pořad shledán přinejmenším pro děti nevhodným. Se znaleckým posudkem předloženým žalobkyní se stěžovatelka v rozhodnutí velmi podrobně vyrovnala. Soud nijak blíže neodůvodnil, co by považoval za dostatečné podklady. Stěžovatelka disponovala v tomto řízení šesti odborními posudky a vyjádřeními a jedním posudkem předloženým žalobkyní. Stěžovatelka dále soudu vytkla nesprávné právní hodnocení věci: skutková podstata deliktu nevyžaduje hodnotit věkovou skupinu diváků a čas vysílání pořadu - rozhodující je, zda vysílání bylo časově umístěno mezi 6.00 - 22.00 hodin; tato hlediska mohou mít vliv na výši pokuty, ale nikoli pro závěry o vině; k tomu se již městský soud v minulosti vyjádřil, zejména senáty 9 Ca a 10 Ca, přičemž v těchto případech senát 7 Ca tyto závěry nerespektoval bez bližšího odůvodnění. Stěžovatelka dále napadla závěry soudu o nutnosti skutečně výrazného, reálného ohrožení dětí a mladistvých, o nutnosti intenzity dojmu či vjemu - jeho výraznosti - pro naplnění skutkové podstaty deliktu.

Žalobkyně ke kasačním stížnostem především uvedla, že pokud by odborná vyjádření vyznívala stejně, muselo by v nich být uvedeno, že pořad mohl ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. To se nestalo - každý člověk má na pořad jiný pohled, v souvislosti se vzděláním, kulturním, sociálním, náboženským nebo jiným zařazením ve společnosti. Žalobkyně trvá na svém tvrzení, že není zřejmé, v čem chování soutěžících mohlo ohrozit vývoj dětí. Souhlasí s názorem soudu, že je nutno zohledňovat čas, ve kterém k vysílání došlo, ve 21.20 hodin pořady již školní děti nesledují.

Nejvyšší správní soud věci spojil ke společnému projednání, napadené rozsudky městského soudu zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

V posuzované věci stěžovatelka ukládala pokutu za správní delikt podle [§ 60 odst. 3 písm. d\) zákona o vysílání](#), podle něhož se pokuta uloží provozovateli vysílání, pokud zařazuje do vysílání od 6.00 do 22.00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Podle [§ 66 zákona o vysílání](#) se v tomto řízení postupuje podle [správního řádu](#) (zákon č. 500/2004 Sb.).

K uplatnění odpovědnosti za správní delikt je třeba, aby jednání naplnilo znaky skutkové podstaty (znaky charakterizující objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku deliktu). Vedle toho je nezbytné naplnit materiální znak (společenská nebezpečnost). O subjektu deliktu a subjektivní stránce není v posuzované věci nejasností. Předmětem útoku jsou děti a mladiství, tedy osoby ve věku do 18 let. Bližší specifikaci věku skutková podstata nezná. Pokud jde o objekt deliktu, Nejvyšší správní soud jej spatřuje v zájmu na ochraně řádného fyzického, psychického a morálního vývoje dětí a mladistvých, tedy na zdárném vývoji dítěte ve všech jeho komponentech. Objektivní stránka deliktu je charakterizována jednáním, následkem a příčinným vztahem mezi nimi. V posuzované věci objektivní stránka záleží v tom, že provozovatel vysílání zařadí ve vymezené denní době (kdykoliv mezi 6. až 22. hodinou) do vysílání pořad, který svým obsahem, vyzněním, a to ať už dílčích sekvencí či pořadu jako celku, zakládá možnost ohrožení chráněného zájmu. Následkem je možnost ohrožení fyzického, psychického nebo morálního vývoje dětí a mladistvých. Ze zákonného znaku „by mohl ohrozit“ plyne, že delikt je spáchán (dokonán) již provedením zakázaného jednání (tedy odvysíláním pořadu určitého obsahu), přičemž ohrožení chráněných zájmů nemusí hrozit konkrétně a bezprostředně - stačí ještě vzdálená možnost poruchy daná již tím, že subjekt deliktu vykonal určitou činnost. V posuzované skutkové podstatě tedy jde (z hlediska teorie trestního práva) o nebezpečí abstraktní, tedy situaci, v níž konkrétní nebezpečí zpravidla vzniká, ale nezáleží na tom, zda skutečně vzniklo. Jde tedy o delikt ohrožovací, který je spáchán již vyvoláním možnosti vzniku následků, které má na zřeteli ustanovení [§ 60 odst. 3 písm. d\) zákona o vysílání](#).

Městský soud v Praze tedy pochybil, když do znaků skutkové podstaty deliktu zařadil potřebu zjišťovat, ve kterou konkrétní hodinu ve vymezeném časovém úseku k vysílání došlo, určovat skupinu dětí, která se skutečně na pořad dívala, hodnotit znak výraznosti dojmu, ba dokonce zkoumat realnost a konkrétnost nebezpečí. Takové znaky skutková podstata neobsahuje.

Ke vztahu skutkové podstaty posuzovaného deliktu a práva na svobodu projevu, který městský soud ve svých rozhodnutích akcentoval, Nejvyšší správní soud uvádí tento pohled:

Ochrana dětí a mladistvých požívá záruk jednak v předpisech ústavního pořádku, jednak v různých mezinárodněprávních instrumentech, k nimž Česká republika přistoupila. Podle [čl. 32 odst. 1 věty druhé Listiny základních práv a svobod](#) (dále jen „[Listina](#)“) je zaručena zvláštní ochrana dětí a mladistvých. Rovněž je možno poukázat na [čl. 16](#) Deklarace

lidských práv, [čl. 12 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod](#) (č. 209/1992 Sb.), [čl. 23 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech](#) (č. 120/1976 Sb.). [Článek 17 Úmluvy o právech dítěte](#) (č. 104/1991 Sb.) uznává důležitou funkci hromadných sdělovacích prostředků a zajišťuje právo dítěte na přístup k informacím a materiálům z různých národních a mezinárodních zdrojů, zejména takovým, které jsou zaměřeny na rozvoj sociálního, duchovního a mravního blaha dítěte a také jeho tělesného a duševního zdraví. Podle tétohož článku smluvní strany Úmluvy povzbuzují tvorbu odpovídajících zásad ochrany dítěte před informacemi a materiály škodlivými pro jeho blaho. Článek 24 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie vyhlášené dne 7. 12. 2000 v Nice (Úř. Věst. C 364) stanoví, že děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho. V rámci Evropské unie právo členských států přijmout opatření nezbytná z důvodů týkajících se ochrany nezletilých pak plyne i z dalších instrumentů, například je možno poukázat na Směrnici Evropského parlamentu a Rady [89/552/EHS](#) o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách), v jejíž preambuli se výslovně jako motiv uvádí nezbytnost zavést pravidla pro ochranu tělesného, duševního a morálního vývoje dětí a mladistvých, načež v čl. 22 stanoví, že členské státy přijmou vhodná opatření, aby vysílání neobsahovalo pořady, které by mohly vážně poškodit tělesný, duševní nebo morální vývoj dětí a mladistvých, zejména takové pořady, které obsahují pornografické scény nebo bezdůvodné násilí. Toto opatření se rozšíří i na jiné pořady, které mohou poškodit tělesný, duševní nebo morální vývoj dětí a mladistvých, kromě případů, kdy je volbou doby vysílání nebo jakýmkoli technickým opatřením zajištěno, že děti nemají možnost tyto pořady vidět nebo slyšet. Evropská úmluva o přeshraniční televizi (č. [57/2004 Sb. m. s.](#)), kterou Česká republika ratifikovala a která vstoupila v platnost 1. 3. 2004, v [čl. 7 odst. 1](#) obecně vyžaduje, aby programové služby nebyly neslušné (orig. francouzsky „ne doivent pas être contraires aux bonnes moeurs“), a zvláště stanoví (odst. 2), že všechny části programů, které by mohly poškozovat fyzický, psychický či morální vývoj dětí a dospívajících, nesmějí být zařazovány do vysílání v čase, kdy je pravděpodobné, že by tyto osoby mohly sledovat. Důvodová zpráva k této Evropské úmluvě (dostupná na <http://conventions.coe.int/>) osvětluje, že toto ustanovení je inspirováno zejména Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (č. [209/1992 Sb.](#)) a mělo by být interpretováno ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Vyjadřuje se zde úsilí o respekt k základním společným hodnotám všech členských států Rady Evropy. Pro pojem dobrých mravů (v českém překladu Úmluvy vyjádřeno jako „slušnost“) jako interpretační vodítka mají sloužit rozhodnutí ESLP ve věci Handyside proti Velké Británii (1976) a Müller a ostatní proti Švýcarsku (1988). Svoboda projevu je v právním řádu České republiky zakotvena v [čl. 17](#) Listiny a vztahuje se i na projevy výsostně komerční. Omezení svobody projevu je předvídáno v [čl. 17 odst. 4](#) Listiny (omezení se musí dít zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytné např. pro ochranu práv a svobod druhých či ochranu mravnosti, tedy musí sledovat legitimní cíl a omezující opatření je v demokratické společnosti k dosažení tohoto cíle nezbytné). Obdobně Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod v čl. 10 odst. 2 umožňuje omezení svobody projevu mimo jiné v zájmu ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných. Pokud jde o právo dětí na zvláštní ochranu a svobodu projevu, jde o situaci, kdy svým významem, obsahem a stupněm právní ochrany se jedná o kolizi právních zájmů na stejné úrovni. Žádný z nich nepožívá práva přednosti. Při střetu garantovaných práv a svobod je věcí soudu, aby zvažil význam proti sobě stojících zájmů na principu proporcionality.

Nástrojem vyjadřujícím zájem na ochraně zdravého vývoje dětí v oblasti přijímání informací je skutková podstata deliktu upraveného v [§ 60 odst. 3 písm. d\)](#) ve vztahu k [§ 32 odst. 1 písm. q\) zákona o vysílání](#). Zákonodárce tak jednoznačně vyjádřil ústavně zcela akceptovatelný zájem přijmout ochranná opatření ve vztahu k právu na svobodu projevu. Nejvyšší správní soud tento nástroj považuje za nezbytné opatření k dosažení legitimního cíle. V jiných řízeních, která jsou Nejvyššímu správnímu soudu z úřední činnosti známa, žalobkyně poukazovala na fakt, že tato skutková podstata je velmi mírná a představuje vlastně vlastní míru tolerance naší společnosti ve vztahu k případné ochraně zdravého vývoje dětí. Tuto představu Nejvyšší správní soud nesdílí: znaky uvedeného správního deliktu totiž budou naplněny již odvysíláním určitého pořadu (k charakteru tohoto ohrožovacího deliktu byl podán výklad shora), k reálnému ohrožení v určitém čase tedy vůbec nemusí dojít. Skutková podstata by nebyla naplněna pouze v případě, kdy by bylo možno vyloučit, že ani jediné dítě kdykoliv (v jakémkoli budoucím čase) a v jakémkoli prostředí ani hypoteticky nemůže být vysíláným pořadem ohroženo na některé z komponent zdravého vývoje. Pokud takový závěr nebude možno učinit, pak při určitém obsahu vysílání ve vymezeném čase bude závěr o vině žalobkyně nasnadě. Jinou otázkou bude společenská nebezpečnost jako materiální znak skutkové podstaty a intenzita naplnění znaků skutkové podstaty jako kritérium závažnosti deliktu pro vyšší sankce.

Svůj závěr o legitimitě zařazení této skutkové podstaty do regulace vysílání televize opírá Nejvyšší správní soud nejen o shora podanou stručnou analýzu mezinárodněprávních souvislostí, z níž je zřejmo, že v tomto ohledu se Česká republika řadí zcela do běžného proudu regulace v zemích kontinentálních právních zvyklostí. Poněvadž soud a jeho soudci nežijí ve vzduchoprázdnu a sdílejí s dalšími obyvateli státu mediální působení a diskuse, jež ve společnosti vyvolal fenomén reality show (v čemž, jak soud z veřejně dostupných zdrojů zjistil, se nijak nelišíme od evropských zemí, které byly působení takovýchto pořadů vystaveny dříve než Česká republika), zajímal se soud rovněž o průběh a obsah veřejné diskuse v médiích a základní teoreticko-odborná východiska nutná pro právní závěry, které je povinen vyslovit. Nejvyšší správní soud totiž velmi dobře vnímá jistou delikátnost samé podstaty předložené právní věci, která se zde vyjevuje více než v jakémkoli jiném případě či jiné oblasti jeho činnosti: jde o vyslovení názoru na hodnotové směřování společnosti. Právo je systémem, jenž ve své samé podstatě obsahuje hodnotové postoje, nicméně v této předložené věci jde o hodnoty velmi závažné: na prvním místě morální základy společnosti, které se zde ocitají vtaženy, byť představovány neprávním systémem, do zorného pole orgánu moci soudní. Odtud patrně ona rezervovanost městského soudu, jenž vyjádřil obavu, aby ani správní orgán nevystupoval jako arbitř mravů a vhodného chování. Nejvyšší správní soud velmi jasně vnímá, že se zde moc soudní dostává z obvyklých „mantinelů“, v nichž je zvyklá se pohybovat, a je mu také zřejmo, že rozhodnutí správních soudů svým způsobem mohou významně ovlivnit společenské prostředí, v němž vyrůstají děti a mladiství, a to v té míře, v jaké je toto prostředí zasaženo mediálním vlivem televize; proto Nejvyšší správní soud upřel svou pozornost také na obsah veřejné diskuse vedené k fenoménu reality show a k působení médií a televize na děti zvláště, byť tak z povahy věci nemohl učinit systematicky a vyčerpávajícím způsobem.

Soud se tak v případě přezkumu rozhodnutí regulátora v oblasti mediálního působení ocitá vpravdě mezi Scyllou a Charybdou: jak vážít vliv takového média, jakým se stala televize na počátku 3. tisíciletí, na vývoj dětí a nebytí přitom nařčen z apokalyptického přístupu, moralizování a povýšenectví vůči populatce, stranění pozicím kulturní elity (těch „chytřejších a morálnějších“) na úkor masy (těch „hloupějších a nemorálnějších“) - srov. obsah diskusí na www.cinepur.cz (Helena Bendová: Editorial č. 42/Reality show a kulturní válka, <http://psychoanaliza.sblog.cz> (psychoanalytické sdružení Theseus epi Kolonoi - esej „Je něco reálného ve státě českém-“ jako reakce na „Posudek na reality show“ Pražské vysoké školy psychosociálních studií), www.blisty.cz (Darina Markytánová: Neodolatelná přitažlivost reality show).

Ale ani za této situace nemůže soud rezignovat na svou funkci a musí za použití veškerých rozumně dostupných a

shromážděných znalostí posoudit, zda regulátor jednal se znalostí potřebných skutkových i právních okolností. Otázka vlivu médií, televize zvláště, na lidi obecně a děti a mladistvé se zvláštním zřetelem, byla, je a bude předmětem studia řady oborů, hovoří se o potřebě multidisciplinární reflexe [sociologie, politologie, psychologie, kriminologie; v českém prostředí se vytváří nový obor - mediální pedagogika - (srov. sborník příspěvků z 2. doktorandské sociologické konference pořádané FSV UK a FF UK v květnu 2006 „Miscellanea sociologica 2006“ a příspěvek Zdeňka Slobody: Mediální pedagogika, integrující přístup k chápání a uchopování role médií ve společnosti, dostupný na www.fsv.cuni.cz); potřeba výzkumu médií, jejich produkce, obsahů a účinků kombinující sociologické metody a metody výzkumu mediálních studií s psychologickými nástroji je nezpochybnitelná. Právo, které vstupuje do oblasti účinků médií svými regulačními nástroji, tak vstupuje do oblasti nesmírně složitých. Orgán takovou právní úpravu aplikující bude začasťe jednat za pomoci expertů v řadě oborů - při vysoké dynamice mediální proměny společnosti vznikají zcela nové jevy (sociální, pedagogické), které v takových oborech, jakými jsou pedagogika volného času, mediální pedagogika a didaktika budou muset být studovány v podmínkách informační společnosti digitálního věku - nicméně není možné přisvědčit žalobkyni, že jsou to výlučně znalci, kteří mohou správnímu orgánu, popřípadě soudu, zprostředkovat vědomosti nezbytné k rozhodnutí. Soud (ani správní orgán) nemůže přenášet odpovědnost za vlastní rozhodnutí na znalce, zvláště jedná-li se o posouzení jevů, s nimiž se ve svém životě setká v podstatě každý člověk (agrese, verbální vulgarita, opilost a jednání v opilosti, kouření, manipulativní praktiky), byť specifikum mediálního působení je značné. U orgánu typu regulátora v oblasti televizního vysílání a jeho aparátu pak nutno předpokládat všeobecnou odbornou erudici v oblasti, pro kterou byl ustanoven. V obecné rovině je však jistě nepochybně žádoucí, aby se příslušní experti řady shora zmíněných oborů vyslovili k účinkům mediálního působení na proces socializace dětí (což se koneckonců v posuzované věci i stalo); teoretické zázemí shora uvedených vědních oborů je a bude pro aplikační praxi regulátora v oblasti médií velmi potřebné. Sociolog Petr Sak ve svých pracích (např. Proměny volného času a zaostávání pedagogiky, referát přednesený na mezinárodní konferenci O výchově a volném čase, Brno, červen 2006 - dostupný na www.insoma.cz) uvádí, že „již v roce 2000 česká populace trávila s médii třetinu svého bdělého stavu a dvě třetiny volného času. Život mládeže do značné míry probíhá v mediální a virtuální realitě. Zatímco doposud převažoval v životním poli přirozený svět, -v současnosti se již děti rodí do světa, který je ve velké míře vytvářen mediálně a virtuálně. Jejich psychický a sociální vývoj, sociální zrání, probíhá v takto pozměněném světě. Od narození jsou média vedle rodiny významným socializačním institutem. Osobnost současného člověka se tak na jednu stranu stává mediálním produktem a na druhou stranu v interakci s digitálními technologiemi se ve virtuální realitě stává jakýmsi „přidáním zařízením těchto technologií“.

Televize v období po II. světové válce nabídla svébytné, senzuační a „zábavnější“ vnímání reality (dítě mámy zábavy a táty informace) - srov. příspěvek dramaturga České televize Michaela Otřísala „Člověk a televize“ na jedné z konferencí Člověk a média (dostupný na www.clovekamedia.cz): „prvek zábavnosti má v sobě potenciál nebezpečného zkreslení reality. Zábavná prodávatelství - si vynucuje příchod komerčního vysílání, které přitahuje šroub poptávky po rozptýlení vytvářením nových chutí, které pak jsou naplňovány. Tato logika drogového dealerství je pravděpodobně tím nejnebezpečnějším, co na mediální scéně moderní společnosti můžeme najít.“

Pronikavou analýzu vlivu televize na lidskou společnost přinesl Neil Postman (1931 - 2003, mediální teoretik, vedoucí katedry kultury a komunikace Newyorské univerzity); v často citovaném díle Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy popsal svět po nástupu televize jako prostor bez paměti, kterému vládne povrchnost, pasivita a kde není důležitá myšlenka, nýbrž vnější projev, a kde nejsou rozhodující intelektuální schopnosti, nýbrž fotogeničnost a image. Svou knihu uvádí srovnáním protikladných vizí G. Orwella a A. Huxleyho: „Orwell se obával těch, kteří zakážou knihy. Huxley se však obával toho, že knihy už nebude třeba zakazovat, neboť nezástane nikdo, kdo by je chtěl číst. Orwell se bál, že před námi bude skrývána pravda. Huxley se obával toho, že se pravda utopí v moři bezvýznamnosti. Orwell se strchoval, že se proměníme v civilizaci otroků. Huxley se hrozil naší proměny v kulturu triviality, plně zaujatou něčím na způsob pocitového kina nebo míčových her.“ Podle Huxleyho se totiž nebere dostatečně v potaz „takřka bezedný lidský hlad po nejrůznějších formách rozptýlení a zábavy“. Postman dává za pravdu Huxleymu: televize vycházejíc z předpokladu, že nás nesmí nudit, ale přitahovat, baví nás. Veškeré pořady nabízí v pestrobarevném hávu, stále zábavnějším. A my se „necháváme bavit“.

Nejvyšší správní soud, jak shora uvedl, se snažil sledovat obsah veřejné diskuse, názory odborníků i laiků - jakkoli si nemůže činit nárok na vyčerpávající přehled o projevených názorech, zaznamenal jen minimum názorů, jež pořadům typu reality show přiznávaly alespoň hodnotu neškodné zábavy. V převažující míře se veřejnost vyjadřovala negativně. Současně se Nejvyšší správní soud zajímal o základní teoretické vymezení působení médií na člověka. Byť to v rozhodnutích správního soudu není obvyklým zjevem, považuje soud za vhodné citovat výňatky z publikovaných názorů (a činí tak pouze jako obiter dictum vyřčeného právního názoru):

Rozsáhlá diskuse v průběhu vysílání reality show VyVolení probíhala na www.blisty.cz - většina ohlasů byla značně kritická:

„To, v čem je komerční reality show podobná gladiátorským zápasům, je fenomén jejich pravidel a režijní manipulace ze zákulisí. Ponižení. Bezúčelnost. Pro zábavu. A i lev neloví svou kořist jen tak, pro zábavu. Kamery VyVolených si svou oběť najdou vždy - Dívá se na ni skoro dva miliony lidí. Mluví o nich. Žije jejich životy. A odsoudí je. K výhře nebo prohře. Vyhrát může jen jeden. Pro zábavu. Pro vaši zábavu jeden vyhraje a ostatní prohrají. Proč? Ave, Caesar -“ (Štěpán Kotrba: Odhalení: komu jsme vlastně podobní, 29. 11. 2005).

„V televizních pořadech tohoto typu jsou lidé speciálně vybíráni k tomuto účelu - osobnosti, které rezignují na některé ze základních člověčích potřeb. Je to například potřeba osobního, intimního prostoru. Překročení hranic takového prostoru je všeobecně považováno za zdroj ohrožení, úzkosti. Narušení většina lidí považuje za agresivní jednání a má tendenci si svůj osobní prostor bránit. Vstup se povoluje jen emočně významným a intimním partnerům. Dá se předpokládat, že chybění této potřeby je známkou jisté osobnostní anomálie, nezralosti - Pořad sledují z velké části diváci ve věku, kdy je zvýšená potřeba identifikačních vzorů, které by mohly vyvíjejícího se pre- či pubescenta vést nějakým (pokud možno sociálně vhodným) směrem. Z rodin mizí otcové, někdy i matky, ze škol učitelé, sportovní hvězdy se ukazují být dopujícími - Emočně nezralému publiku, které pořad sleduje právě v době zvýšené potřeby nasměrovaným vhodným identifikačním vzorem, se pak dostává sdělení: - Nejlepší je ten, který nic neumí, nic zvláštního nedělá a dokáže planě pseudofilosofovat - k osobnímu úspěchu tedy není třeba vlastního úsilí - Dalším sdělením publikovaným osobnostem citově teprve dozrávajícím je - intimita a erotické chování jsou věci technické, běžně veřejně publikovatelné, emoční doprovod není nezbytný a je-li, dá se snadno změnit či přehlédnout. Porušení pravidel ve vztahu lze omluvit potřebou získání finanční částky - ... Je to vlastně obdoba sociálně nemravné pohádky o hloupém Honzovi, který válením za peci a žvanivostí dosáhne poloviny království a princezny. Pro řadu konzumentů pořadu je obdobný

Život ideálem, jehož nedosažitelností jsou frustrováni. Identifikací s účastníky a s vítězem, ujištěním se, že podobný způsob života je možný, společensky přijatelný a odměňovaný, snižuje napětí a frustraci podobně jako to dělávaly tři góly v brance Sovětského svazu. V tomto směru poskytuje reality šou také pocit abreaktivního blaha.“ (Jiří Krombholz: Reality šou a duševní zdraví, 22. 3. 2006).

V rozhovoru v Lidových novinách 2. 1. 2006 sociolog Tomáš Halík řekl: „Neměl by nás alarmovat způsob, jakým se tvoří podivná subkultura z lidí, kteří jsou ochotni se takto ukazovat a dělají se z nich takřka národní hrdinové? Spousta mladých a nezralých lidí tam hledá jakýsi typ nebe, kde lidé nepracují, popíjejí a tráví dny sexuálními výkony a vzájemnými nadávkami. Je to nová verze ‚zahrady rozkoší‘. Vzpomeňte na obrazy Hieronyma Bosche. Tyhle obrazy se vpalují do podvědomí lidí, jde o vytváření určité normy, životního ideálu. Ovšem ten ideál je k pozvracení.“

Publicista, psychiatr, sociolog z různých částí spektra naší společnosti, a přesto jedno vidění pořadů typu reality show VyVolení: prvoplánové dekulivační působení, druhoplánové - programování diváků a zbavování vnitřní svobody.

K vlivům reality show na vývoj dětí uvedl sociolog médií Jaromír Volek 14. 9. 2005 v rozhovoru pro BBC (www.bbc.co.uk): „víme o tom, že média mají nepochybně nějaký vliv na společnost - víme z longitudinálních studií, že - tam je korelace, nějaká souvislost a že bychom s tím měli počítat - Moudrý člověk ví, že tam, kde hrozí nebezpečí, neriskuje.“

Spisovatel Jan Balabán v Lidových novinách (nezjištěného data): „Tohle představení je nejpravdivější v tom, jak se všichni shodnou na tom, že je to těžké a k nevydržení nic nedělat, nechat se očumovat a muset vydržet, než ostatní vypadnou z mé ‚vily‘ a nechají mě tu s těmi penězi, po nichž všichni toužíme. To je vskutku metaforou života, který nezná nejen bratra, ale ani sestru, nebo dítě, nebo přítele, ale jen kategorický imperativ balíku peněz, pro který je holt třeba něco vydržet a něco obětovat, vlastní důstojnost nejdříve - Pro nás se to točí, protože my jsme ti velcí bratři - Musíme se na to dívat a musíme to platit? Je skutečně nutným jevem mediální demokracie skutečnost, že se zábavy z hornických šáten a hambinců stávají hlavními večerními programy? Asi ano, asi je to pravdivý portrét společnosti, již jsme si tu vcelku svobodně zařídili. A to je skutečná reality show -, my u té televize, a nejen u ní. My všichni normální lidé, kteří chodíce kolem močidla nádhychy neujdeme, s knoflíkem nebo bez něho, protože společenská realita se na rozdíl od té televizní přepnout nedá.“

Sociolog Petr Suk (na www.insoma.cz) v referátu na semináři Média a násilí u příležitosti festivalu animovaných filmů Anifest 2005 v Třeboni „Mediální násilí - nahodilost či logický důsledek stavu společnosti“: „Již v minulosti patřila televize mezi socializační instituce. V současnosti, a tím více do budoucna však socializace a sociální zrání mladé generace bude do značné míry probíhat virtuálně, to znamená jednak prostřednictvím virtuální reality, jednak ve vztahu k virtuální realitě. Jedinec euro-americké kultury v dětství na obrazovce shlédne kolem 15 tisíc vražd, další fenomény televizní agresivity nelze ani počítat - Řada výzkumů prokázala vliv televizního vysílání na agresivitu dětí a mládeže. Ve výzkumu sledujícím sociální deviaci a normalitu, jehož jsem byl řešitelem, byla zjišťována korelace mezi deviací kvantifikovanou indexem sociální deviace a dalšími znaky, včetně znaků spojených s médií. Velmi silná statistická závislost se prokázala ve spojení s konkrétními pořady - I v případě rozeznání fiktivnosti mediální a virtuální reality nelze vyloučit vliv na osobnost - Za aktuální scény, na níž se v současnosti realizuje evoluce, považoval Pierre Teilhard de Chardin noosféru, oblast rozumu, myšlení, vědomí, reflexe (Chardin, P. T. Vesmír a lidstvo. Praha : Vyšehrad 1990). Lidská mysl je to, co má na naší planetě největší hodnotu a smysl do budoucna. Přitom tato budoucnost není samozřejmá. Proto to, co se děje vývojově s lidskou myslí, jak se formuje a kam je směřována, má rozměr planetární a kosmické evoluce. Z hlediska vývoje planetární myslí již nelze odhlédnout média, která budou tento proces významně ovlivňovat - Technologicky média předběhla společnost, která nedokáže zajistit jejich relevantní působení. Média proto představují pro lidstvo podobné riziko jako atomové zbraně s tím rozdílem, že bojištěm je zde mysl a sociální zrání, především mladé generace. V každém okamžiku milióny dětí sledují vraždění na obrazovce a další obrazy ukazující násilí jako legitimní vzorec sociální interakce - V současnosti se nacházíme ve vztahu k médiím v podobné situaci, jako kdyby atomové elektrárny řídili neandrtálci.“

Mgr. Jan Vyhnaněk, psycholog (www.rodina.cz), „Vliv násilí v médiích na vývoj dětí“ - „Výsledky průzkumů ukazují, že růst násilí ve společnosti je z velké části zapříčiněn prezentací násilí dětskému publiku v televizi, ve filmech a videohrách - Archiv modelů jednání se buduje v dětství pozorováním, napodobováním a hrou. - Pozorované chování později napodobuje, přehrává ve fantasii a vnáší do dětských her - Negativní zkušenosti nepřijetí spolu se sledováním násilných pořadů pak potvrzují jejich vidění světa jako zákeřného a nehostinného místa nebezpečí, kde neexistuje pravé přátelství a láska a kde lze obstát jen silou - Vnitřní normy chování - se vytváří v době, kdy dítě ještě není schopné dobře rozlišovat mezi realitou a fikcí a kdy nekriticky přijímá, co v médiích vidí a slyší.“

Nejvyšší správní soud je dalek toho přejímat závěry veřejnosti, s nimiž se v této diskusi setkal. Je povinen učinit a odůvodnit své závěry. Pokládá však za nepochybnitelná následující fakta: televize se stala nástrojem socializace dětí, přičemž mnoho z procesu působení na psychiku a myšlení ze strany televize zůstává ještě zcela neodhaleno. Některé korelace však již prokázány byly (vliv sledování násilí). Není žádného důvodu domnívat se, že „viděné a slyšené“ ze strany dětí se - slovy prof. T. Halíka - nevpaluje do jejich podvědomí. Přitom právě nadcházející éra bude vyžadovat od mladých lidí nejen vědomosti, ale i moudrost, jež vyžaduje pro svůj rozvoj konverzaci, přemýšlení, představivost, vcítění, reflexi. Lidská společnost přežije nejen za předpokladu, že bude tvořena lidmi s potřebným kvantem vědomostí a moudrosti, ale rovněž jen tehdy, pokud její příslušníci budou zachovávat generacemi vytvořené bazální normy slušnosti (základní morální imperativy). Nejvyšší správní soud nepochybně fakt, že děti se mohou s obdobnými projevy, jež generuje umělé prostředí uměle vybraných jedinců, kteří se v naději na finanční odměnu představují pro ně jinak nedostupnou metu nudí, pomlouvají, všelijak hanobí, mohou neomezeně pít alkohol a v opilosti dělat cokoli, zato číst nemohou, nesmějí mluvit o společenských tématech, zato mohou bezobsažně a prázdně hovořit o sexu, a vyjadřovat se sprostě a zcela poklesle, setkat i v „běžné realitě“. Působení televizní obrazovky je však výjimečné, jak dokládají shora citované názory. Odpovědnost provozovatele vysílání je tomu úměrná, a nejedná se o přenášení odpovědnosti rodičů, rodiny, ostatních vychovatelů. Problémem ve všech případech, kdy stěžovatelka udělovala žalobkyni sankce, nebylo, že takový pořad vůbec vysílala, ale kdy, v jakém čase ho vysílala. Nejvyššímu správnímu soudu je známo - pokud je možné takové zjištění učinit z veřejně dostupných zdrojů - že v evropském kulturním prostoru pořad takového obsahu nebyl celoplošně vysílán v hlavním večerním vysílacím čase, kdy děti televizi nepochybně sledují. Některé regulační orgány v Evropě mají takové nástroje, že docílí relativně snadno, aby obdobný pořad z takového vysílacího času (okolo 20.00 hodiny, sestřihy pořadů s obsahem obdobným jako v posuzovaných věcech však byly vysílány běžně i v sobotu ve 12.00 hodin) zmizel; uplatňuje se také autoregulace ze strany provozovatelů vysílání. Nejvyššímu správnímu soudu je rovněž známo, že Senát Parlamentu České republiky projednával v roce 2006 petici adresovanou této horní komoře, kterou ve věci vysílání reality

show podepsalo okolo 16 000 lidí (tisk č. 246). Ani tato skutečnost neměla na přístup provozovatele vysílání žádný vliv - odvíšlal ještě třetí řadu VyVolených. Komerční médium svou činnost jistě pomáhá ziskem, neboť to je zákonitost trhu, byť námitka vždy bude vedena principem svobody projevu a právem šifit i znepokojivé a pohoršující informace, veřejná sfera však musí poměřovat zásah do práv provozovatele právy dětí na zdravý vývoj a v širším dosahu právem celé společnosti na přijatelně zdravý vývoj v oblasti duchovní. Tuto druhou miskou vah shledal Nejvyšší správní soud tou, která převážila. Tento soud vyjadřuje své jasné přesvědčení (které nepochybně odráží i hodnotové postoje soudců, kteří v tomto ohledu nemohou své osobnosti popřít, aniž by současně na druhé straně jakkoli vyzvedali své osobní morální maximy získané vzděláním, prostředím, v němž žili a žijí, životními zkušenostmi), k němuž došel analýzou předloženého problému: Nezáskají-li děti od raného věku v nejobecnějším slova smyslu vztah k jiným lidem, ztrácí společnost zdroj porozumění. Pokud by to společnost dopustila, ocitla by se na samém prahu svého zániku. To, že určitý úpadek všeobecně nastává, nelze nezaznamenat. Tím spíše však ti, kterým zákonodárce světil příslušné pravomoci, nemohou mlčet. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání není arbiter elegantiae, je to správní orgán, jenž zákonodárce vytvořil, aby plnil na mediálním trhu příslušné funkce. Je povinen obstarávat si pro svá rozhodnutí příslušné podklady způsobem, který z hlediska právního Nejvyšší správní soud dále ozřejmí. V oblasti ochrany životního prostředí se běžně užívá princip „předběžné opatření“. Efekty současného způsobu života lidské společnosti na ekologické systémy nejsou zcela probádány (srov. diskusi o globálním oteplování). V souvislosti s působením médií se již také hovoří o „ekologii“. Shora citovaný závěr odborníka v oboru sociologie médií J. Volka lze považovat za potřebné prizma nazírání na vliv určitých typů pořadů na zdravý vývoj dítěte: „Moudrý člověk ví, že tam, kde hrozí nebezpečí, neriskuje.“ Působení médií má charakter multidisciplinární; představa žalobkyně, že nějaký posudek „z oblasti zdravotnictví“ vyjasní přehledně mechanismy tohoto působení, je naivní. Nejvyšší správní soud za neúčelnější považuje trvalý rozvoj teoretického poznání zejména prostřednictvím oborů sociologie, psychologie, mediální pedagogiky, mediálních studií, popřípadě psychiatrie, které by kontinuálně vytvářelo zdroj poznatků jak pro správní orgány, tak pro soudy působící v této oblasti. Konkrétní aplikace právní normy na konkrétní případ by pak při existenci doktrinárních poznatků byla v řadě ohledů snazší; teoretické zázemí pak také nesvádí ty, kteří mají rozhodovat, k přenášení jejich odpovědnosti na znalce, kterého se pak koneckonců ani neumějí zeptat, popřípadě mu kladou otázky právní povahy.

K úplnosti skutkových zjištění, která městský soud shledal nedostatečnými, Nejvyšší správní soud uvádí:

Správní řízení je ve smyslu ustanovení [§ 3](#), [§ 50](#) a [§ 68 správního řádu](#) vázáno na úplné a spolehlivé zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje správní orgán, přičemž není vázán jen návrhy účastníků, ale je povinen si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Správní orgán musí umožnit účastníkům řízení navrhnout důkazy na podporu jejich tvrzení, ale tyto důkazy je povinen provést pouze tehdy, pokud by mohly mít vliv na stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, který je základním kritériem rozsahu a způsobu zjišťovaných podkladů.

Zákonitost fyzického, psychického a mravního vývoje dětí a mladistvých jsou na jedné straně předmětem zkoumání několika oborů (medicíny, psychologie, pedagogiky), na druhé straně jde o zákonitost, s nimiž je konfrontován každý, kdo se kdy jakkoliv podílí na výchově dítěte, ale též jakákoliv průměrně normálně smýšlející osoba aplikující standardy současné společnosti v této oblasti. Posoudit možný vliv na fyzický, psychický či morální vývoj dítěte vyvolaný zcela určitým obsahem vysílaného pořadu bude moci každý s běžnými znalostmi a praktickými zkušenostmi získanými školním vzděláním, výchovou a životními prožitky, nepůjde-li o složitý hraniční případ úsudku ve vztahu ke konkrétnímu obsahu pořadu. Nejvyšší správní soud se již v několika případech vyslovil ke komponentě morálního vývoje dítěte, přičemž zdůraznil, že posouzení mimoprávních (morálních) hodnot naší společnosti na daném stupni jejího vývoje představuje tzv. quaestio iuris (srov. zejména rozsudky sp. zn. [6 As 14/2004](#) a sp. zn. [8 As 62/2005](#)).

Mravnost Nejvyšší správní soud chápe jako obecně uznávané minimum společenských hodnot, nikoliv jako vlastní maximy těch, kdo soulad s žádoucími mravními vývojem dítěte posuzují (zde soud nahlíží mravnost jako kategorii morální a odhlíží od skutečnosti, že je též nesporně kategorií filozofickou a sociologickou). Vždy půjde o reflexi určitého místního společenského řádu, jenž podléhá z hlediska času určité proměnlivosti. Konkrétní obsah a význam tomuto pojmu přiřazuje správní orgán a posléze soud. Obsahové naplnění pojmu mravnosti tedy nenáleží znalci v jakémkoli oboru lidské činnosti.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je regulačním orgánem, jenž „nastavuje“ standardy týkající se vysílání; její rozhodnutí není subjektivním názorem jedince, nýbrž názorem skupiny vycházející z průměrného vnímání společnosti. Jestliže je předmětem posouzení pořad typu „reality show“, pro nějž je typické, že osoby v něm jednající neúměrně konzumují alkohol, opilí se chovají poklesle a nemravně, hovoří primitivním jazykem plným vulgarismů a sprostot a toho všeho kouří, to vše při uměle vytvářeném chování ovlivňovaném manipulativními zásahy organizátora (v posuzované věci dokonce bránění ve spánku, což je běžně uznáváno jako druh mučení, či umělé vyvolávání konfliktů jako prostředí pro „život“), pak vyhodnocení vlivu na vývoj dítěte prizmatem průměrného vnímání je schopen v zásadě každý. Tímto závěrem není vyloučeno, aby příslušný odborník byl povolán k posouzení možného „vlivu na vývoj dítěte“ v případě, kdy obsah pořadu bude sofistikovaný a vyhodnocení možného vlivu na vývoj dítěte bude například vyžadovat vysoké odborné znalosti např. vývojové psychologie, anebo metod, kterými média zkoumá mediální pedagogika jako průřezová disciplína. Z tohoto pohledu také zcela obstojí postup stěžovatelky, která na jedné straně vyšla z obecných odborných vyjádření specialistů z oboru psychologie a mediálních studií, kteří zkoumali fenomén tzv. reality show obecně, a medicíny pro oblast vlivu alkoholu a kouření, a poté obecně odborné poznatky aplikovala svou úvahou na konkrétní pořad vysílaný v konkrétní den a konkrétní čas. To, že úvaha by mohla být podrobnější, například pokud jde o objasnění mechanismu, kterým si dítě otiskuje to, co vidělo a slyšelo do vnitřních norem chování, může být pravdou. Úlohou soudu však v případě dílčích nedostatků rozhodnutí je posoudit, zda ve svém celku mohly mít vliv na zákonost rozhodnutí. Městský soud ve vztahu k tvrzeným nedostatkům skutkových zjištění zůstal na úrovni obecných proklamací. Pokud měl za to, že skutková zjištění jsou nedostatečná, pak měl přesně říci, ohledně kterých skutkových okolností se tak stalo a jak je třeba tento stav napravit. Tento názor ovšem Nejvyšší správní soud nesdílí, jakkoli si umí představit rozhodnutí žalobkyně „lépe“ odůvodněné. Úlohou správních soudů však není přikazovat orgánům moci výkonné či nezávislým správním úřadům, že mají „nějak lépe pracovat“. Stěžovatelka obstarala odborná vyjádření z oborů psychologie, mediálních studií a medicíny; žádná z těchto studií nevyloučila, že pořady typu reality show mohou mít negativní vliv na vývoj dětí. Stěžovatelka pak tyto obecné poznatky aplikovala na konkrétní děje ve vysílaném pořadu. S konkurujícím znaleckým posudkem MUDr. P. Weisse se stěžovatelka v rozhodnutí podrobně vypořádala - k tomu lze jen poznamenat, že znalec nemůže přijímat právní závěry; zde ovšem hlavní problém tkvěl v položených otázkách, které znalec takto navedl. Na rozdíl od ostatních vyjádření se pak tento posudek výslovně vztahoval pouze na dva pořady, které se s posuzovanými v čase míjely.

Pro úplnost lze dodat, že obdobný názor ve vztahu k [zákonu o vysílání](#) zaujal zdejší soud i v rozsudku ze dne 26. 2. 2007, sp. zn. [8 As 62/2005](#), a ve vztahu k morálním otázkám při posouzení reklamy též v rozhodnutí publikovaném pod č. 604/2005 Sb. NSS.

Skutkový stav byl v posuzované věci ze strany stěžovatelky zjištěn způsobem nebudícím důvodné pochybnosti, výklad skutkové podstaty deliktu byl podán přílehavě; rozhodnutí stěžovatelky z těchto hledisek ob stojí.